

Žrtve med vojaki v I. svetovni vojni iz Škofje Loke in Poljanske doline

Izvleček

V 1. svetovni vojni se je z območja Škofje Loke z okolico in Poljanske doline (brez Žirov) borilo vsaj 3000 vojakov, od katerih jih je padlo ali umrlo okrog 700. Imenska baza podatkov, ki vsebujejo poleg imena in priimka še datum rojstva, rojstno župnijo, občino bivanja, datum ali leto smrti, kraj smrti ter vojaško enoto, šteje doslej zbranih 633 imen. Največ vojakov je služilo v 17. pehotnem polku, 27. domobranskem polku (poznejšem 2. gorskem strelskem polku) in 7. lovskem bataljonu. Umirali so večinoma na bojiščih, nato v zalednih bolnišnicah, na tretjem mestu pa so smrti v ujetništvu. Za okrog 14 % vojakov nimamo podatkov o vzroku oziroma kraju smrti.

Abstract

Fatalities among soldiers from Škofja Loka and the Poljana Valley during the First World War

At least 3,000 soldiers from the region of Škofja Loka and the Poljana Valley (without Žire) fought in the First World War; of which around 700 fell in battle or died. The databases of names, which contain in addition to the name and surname also the date of birth, parish of birth, municipality of residence, date or year of death, place of death and military unit, to date consists of 633 names. Most of the soldiers served in the 17th Infantry Regiment, the 27th Home Defence Regiment (later the 2nd Mountain Rifle Regiment) and the 7th Ranger Battalion. Most died on the battlefield, then in hospitals in the hinterland and in third place are deaths in captivity. Data on the cause or place of death are missing for around 14% of soldiers.

Leta 1999 je v Loških razgledih izšel prispevek o vojakih s Škofjeloškega v 1. svetovni vojni.¹ Takrat so bili predstavljeni tudi delno zbrani podatki o številu padlih in umrlih vojakov med leti 1914 in 1918 s področja Škofje Loke z okolico ter Poljansko in Selško dolino. Z iskanjem podatkov o mrtvih smo nadaljevali, a kljub trudu nam vseh verjetno nikoli ne bo uspelo zbrati. Tiste, ki so doslej znani, predstavljamo v nadaljevanju.

Tokratna predstavitev se omejuje na območje današnjih občin Škofja Loka in Gorenja vas - Poljane ter del Mestne občine Kranj – vasi Šutna, Žabnica in Spodnje Bitnje. Ob začetku 1. svetovne vojne so to področje pokrivala župnije Javorje, Leskovaica, Stara Oselica, Nova Oselica, Poljane, Lučine, Trata – Gorenja vas, Sv. Lenart, Bukovščica, Stara Loka, Žabnica, Sora, Reteče in Škofja Loka. Na tem območju je po popisu prebivalstva iz leta 1910 živelo okrog 17 000 oseb.

Nabori in vpoklici

*Fant je moj na vojski, Ruse strelja,
vzela ga je tista žalostna nedelja,
ko so ob vogleh na liste rmene
gledale s solzami plahe žene,
jokala prestrašena dekleta,
zgrinjala se deca krog očeta,
fantje pa se delali vesele,
v tiho noč so pesmi jim donele,
da večer je lep, da bo zavber dan,
da marširali bodo v tujo stran.*

(Pošte ni, Gorenjka; Domoljub, 16. 10. 1914, št. 42)

Po junijskem atentatu v Sarajevu in mesec dni zatem napovedani vojni je avstrijski cesar Franc Jožef v nedeljo, 26. julija 1914, razglasil delno mobilizacijo, 31. julija pa splošno. Odšli so vsi aktivni vojaki, vsi v letu 1914 potrjeni naborniki, črnovojniki ter nadomestni rezervisti.² Med črnovojnike so prištevali vse, ki niso bili sposobni za redno vojsko oziroma so bili zanjo že prestari (odsluženi), obveznost je zajela moške med dopolnjenim 19. in 42. letom starosti, vpoklic pa je bil mogoč le v primeru vojne oziroma vojne nevarnosti.³ Nadomestni rezervisti pa so bili tisti, ki z žrebom niso bili določeni za redno služenje vojske (ta je imela zakonsko določeno število (kontingent), ki se ni spreminjalo, kljub temu da je število prebivalcev raslo) in so nadomeščali izgube v redni vojski.⁴ Že po nekaj

1 Budna Kodrič, Vojaki s Škofjeloškega v prvi svetovni vojni, str. 367–382.

2 Občna mobilizacija, *Domoljub*, 30. 7. 1914.

3 Stergar, *Slovenci in vojska, 1867–1914*, str. 171.

4 Stergar, *Slovenci in vojska, 1867–1914*, str. 20.



Skupina Škofjeločanov v gostilni Pri Pustežu pred vojno. Prvi na desni je Franc Štrekelj (1873), domači gostilničar, ki je leta 1916 umrl v ruskem ujetništvu. Poleg so še (v smeri proti levi) kovač Blaž Pokorn, sodavičar Franc Ravnihar (p. d. Fušar), lesni trgovec in lastnik žage Franc Hribernik iz Puštala, Štibernikov Matevž, lesni manipulant pri lesnem trgovcu Dolencu, ter Fojkarjev Jože (Perko ?) iz Zminca. Nekateri od navedenih so bili tudi vojaki v 1. svetovni vojni. (*zasebna last*)

mesecih vojne je bila črnovojniška obveznost razširjena na dopolnjeno 18. leto in je trajala do dopolnjenega 50. leta.⁵

Uradna in časopisna poročila so omenjala vojno navdušenje med prebivalci. V *Domoljubu* je 30. julija 1914 pisalo: »Od vseh strani nam prihajajo poročila, kako je slovensko ljudstvo sprejelo vest o mobilizaciji in morebitni vojski. Med ljudstvom je pravo vojno razpoloženje.«⁶ V resnici pa ni bilo (povsod) tako. Kronika župnije Stara Oselica omenja, da so bile »žene objokane, možje in fantje mrzlično nemirni – groza povsod.«⁷ Časopisi so na eni strani slavili vojno razpoloženje, na drugi pa poročali o samomorih med vojaki in njihovimi sorodniki. Jožefa Turka v Rovtah pri Podnartu je zadela kap, ko so dva sinova vpoklicali v vojsko in je bil prvi že kmalu težko ranjen, drugi pa ubit. Eden od loških vpoklicancev, Franc Hafner iz Stare Loke, se je po poročanju časopisa v Ljubljani tako opijanal, da je umrl.⁸ Hlapec Filip Mrak iz Idrije je, potem ko je bil vpoklican v

5 Gl. npr. *Slovenski gospodar*, 22. 4. 1915.

6 *Domoljub*, 30. 7. 1914, št. 31.

7 Župnijska kronika Stara Oselica.

8 O tem je poročal *Domoljub*, 6. 8. 1914, št. 32, str. 524. Sicer je med žrtvami 1. svetovne vojne Franc Hafner iz Godešiča (Občina Stara Loka), ki je umrl 16. 8. 1914, v Galiciji. Ker imamo prav

vojsko, skočil v Idrijco. Imel je srečo in so ga rešili ter poslali v ljubljansko umobolnico.⁹ Novopečeni vojak Franc Kalan iz Selc je v Ljubljani skočil pod vlak, neki črnovojnik Lovše se je na Savi pri Litiji ustrelil ...¹⁰ Takšnih zgodb je bilo v časopisju zelo veliko in so pričale o strahu in grozi pred vojno.

V prvih dneh po vpoklicu so se v Ljubljano stekale *horde* novih vojakov, vpoklicanih v »slovenske polke«, ki so bili tu nastanjeni: prvi in tretji bataljon 27. domobranskega polka,¹¹ prvi bataljon 17. pehotnega polka ter 7. lovski bataljon. Na dan vojne napovedi, 28. julija 1914, je bila »*vsa Ljubljana odeta v cesarske in slovenske zastave, po mestu se je pričel pomikati okoli osme ure zvečer vojaški mirozov godbe 27. pešpolka in domobranske godbe. Sprevod se je pomikal po sijajno razsvetljenih ulicah, polnih množice prekipevajočih čustev ... Množica, broječa gotovo 40.000 ljudi, je prepevala cesarsko pesem, narodne pesmi, in po vseh ulicah so orili veličastni glasovi Živela Avstrija! Živel cesar! Živela naša junaška armada! ...*«¹² Podatek o tako veliki množici ljudi, od katerih so bili seveda večina vojaki, je imel predvsem propagandni namen.

V soboto, 1. avgusta 1914, sta imela 17. pešpolk (do tedaj so iz Celovca pripeljali še ostale tri bataljone) in 7. lovski bataljon v Ljubljani vsak svojo mašo; prvi na dvorišču *mestne* (Šentpeterske) vojašnice, drugi pa na Kongresnem trgu. Slednje so se udeležili tudi nekateri visoki civilni dostojanstveniki, po maši sta bila prisega v slovenskem jeziku in blagoslov orožja. Sledilo je dvotedensko urjenje na dvoriščih vseh treh ljubljanskih vojašnic, Domobranske na Poljanah, Belgijske v bližini železniške postaje in Šentpeterske ob Ljubljani.

Sredi avgusta so vojaki zapustili Ljubljano in odšli proti severu in jugu; 12. avgusta je odšel 17. pehotni polk, tri dni za njim še 27. domobranski polk. Oba so z vlaki odpeljali proti ruskemu bojišču, prvega proti Lvovu, drugega v bližino Premysla,¹³ oba pa sta svoj ognjeni krst doživela 26. avgusta 1914.

O tem, koliko je bilo med prvimi vpoklicanimi vojakov z obravnavanega območja, lahko le ugibamo. Na podlagi poročil nekaterih kronistov in ugotovljenega razmerja med vpoklicanimi v prvem letu vojne ter vsemi vpoklicanimi¹⁴ je bilo julija 1914 vpoklicanih vsaj 750 mož in fantov s področja Škofje Loke z okolico in Poljanske doline.¹⁵

Julijska mobilizacija je bila (po časopisnih poročilih) izvedena brez večjih nevšečnosti, vendar so bili kmalu napovedani že novi nabori in vpoklici. Konec

za reteško župnijo verodostojen vir, verjetno ne gre za isto osebo.

9 *Domoljub*, 20. 8. 1914, št. 34, str. 55.

10 *Domoljub*, 13. 8. 1914, št. 33, str. 537.

11 Pipan, Slovenci v avstro-ogrskih vojaških gorskih enotah pred in med prvo svetovno vojno.

12 *Domoljub*, 6. 8. 1914, št. 32.

13 Švajncer, »Kranjski Janez« - tudi naša zgodovina, str. 185; Pipan, Slovenci v avstro-ogrskih vojaških gorskih enotah pred in med prvo svetovno vojno.

14 Gl. Budna Kodrič, Vojaki s Škofjeloškega v prvi svetovni vojni, str. 370.

15 Ob prvih naborih je bila vpoklicana četrtnina do tretjina vseh vpoklicanih.

avgusta 1914 so vpoklicali vse *letošnje* rekrute, nadomestne rezerviste in črnovoj-
nike, ki so še ostali doma. Zaradi hudih izgub v avgustovskih in septembrskih bojih
v Galiciji so bili v prvi polovici oktobra na nabor pozvani črnovojniki, rojeni v letih
1892, 1893 in 1894. Na bojišča so odrinili 26. oktobra 1914.¹⁶ To so bili tisti vojni
obvezniki, ki so bili pri naboru v letu 1914 *odloženi*, se pravi začasno zadržani.¹⁷
Prek časopisov so bili pozvani, da s seboj vzamejo osebno opremo, od obutve (*zlo-
žni* čevlji ali škornji), spodnjega perila (*volneno spodnjo obleko*) do toplih vrhnjih
oblačil (volneni jopič, sviter, kožuhovino, plašči ipd.), predvsem pa tople nogavice,
rokavice, kape in *jedilno orodje*. Za opremo, ki bo uporabna tudi za vojaške name-
ne, je bilo predvideno izplačilo odškodnine.¹⁸ Priporočili so jim še knjigo
»Nemščina brez učitelja«, v kateri so našli najuporabnejše besede in fraze, »*da jim
v prvih težkih dneh vojaškega službovanja ne bo vse preveč tuje in težko*«. ¹⁹

A še preden so ti odšli, je bil na obzorju že novi poziv na pregled črnovojni-
kov, tokrat rojstnih letnikov 1878–1890. Nadvse zanimiva je bila obrazložitev:
»*Med črnovojniki, ki niso bili poklicani v vojaško službo, ker so bili pri novače-
nju kot nesposobni spoznani ali pa superarbitrirani, je veliko krepkih mož, ki
bi bili sedaj popolnoma sposobni za vojaško službo. Mnogi izmed njih, ki so bili
takrat slabotni, so se okrepili; njih telesne hibe so tekom let izginile. Mnogo dru-
gih je bilo spoznano za nesposobne, ker so bili morda prestrogi predpisi to pov-
zročili. Ker postajajo zahteve naše obrambe vedno večje in je treba velik rezerv-
var izurjenih vojnih obvezancev ustvariti in brambno breme na celo prebival-
stvo pravično razdeliti, se bo pregledal prvi poziv črnovojnikov, da se vidi, v
koliko so ti črnovojniki sposobni za vojaško službo v črni vojni. /.../«²⁰*

Da so nabori potekali mirno, so s svojimi ukrepi poskrbele oblasti. Za nabor-
no nedeljo 6. decembra 1914 so npr. v občinah Škofja Loka, Stara Loka in Zminec
gostilničarjem in krčmarjem prepovedovali nabornikom točiti opojne pijače. Od
dveh popoldne so morale biti gostilne in krčme v teh občinah celo zaprte. Za
kršitve so bile zagrožene stroge kazni, celo tri mesece zopora in odvzem obrtne
pravice.²¹ Pozneje so oblasti v nabornem razglasu poudarjale, da morajo črnovoj-
niki k prebiranju priti *po celem telesu umiti*, kdor pa bo pijan, bo strogo kazno-
van. Prepovedano je bilo vpitje, razgrajčem je grozila kazen.²²

Nabor je bil logističen proces, ki so ga v imenu vojske izvajale nižje državne
in lokalne oblasti. Cesarjev ukaz o naboru so formalno razglasila okrajna glavar-
stva, izvedli pa sodni okraji (ki so se ozemeljsko ujemali z nabornimi okraji) in

16 Razglas okrajnega glavarstva v Kranju, *Gorenjec*, 23. 10. 1914, št. 43.

17 Vpoklicanje rekrutov, *Domoljub*, 17. 9. 1914, št. 38.

18 Razglas, *Gorenjec*, 23. 10. 1914.

19 Vojaškim novincem, *Domoljub* 8. 10. 1914, št. 41.

20 Pregledovanje črnovojnikov prvega poziva, *Domoljub*, 22. 10. 1914.

21 Razglas, *Gorenjec*, 4. 12. 1914.

22 To opozorilo so od februarja 1915 dalje vsebovali vsi razglasi o naborih v okrajnem glavarstvu
Kranj.



Skupinska slika vojakov iz Poljan, najverjetneje letniki 1896, ob mobilizaciji spomladi 1915. Drugi z desne stoji Jože Kržišnik z Volče, ki je padel jeseni 1917 na Tirolskem. Skrajno desno stoji Pavel Demšar, o katerem žal ni podatkov. (zasebna last)

občine. Slednje so pripravljale sezname nabornikov, te so morale tudi fizično pripejati na naborno mesto. To je bila naloga županov.²³ Naborne komisije so bile ustanovljene za območja posameznih okrajnih glavarstev, sestavljali so jih predstavniki redne in črne vojske ter okrajnega glavarstva oziroma statutarnih mest.²⁴

V Škofji Loki so potekali nabori za škofovski sodni okraj, ki je obsegal enajst občin.²⁵ Naborniki so se verjetno zbirali na prostoru pred sodiščem (današnja stavbo upravne enote), medtem ko je bil prostor za nabore do leta 1908 na Štemarjih.²⁶ Med naborom in odhodom potrjenih vojakov na fronto je minil mesec, največ dva. Po ponovnem *prebiranju* na prejšnjih naborih nepotrjenih ali zadržanih kandidatov so leti odhajali v 48-ih urah po ugotovljeni sposobnosti.²⁷

Kot je bilo že napisano, je spomladi 1915 sprememba vojnega zakona raztegnila služenje črne vojske za 9 letnikov (s 24 na 33 letnikov), med 18. in 50. letom. Ukinili so tudi dotedanjo prakso, da so za službo na fronti namenjeni le stari med 19. in 37.

- 23 Razglas - Prebiranje črnovojnikov, *Gorenjec*, 5. 2. 1915.
- 24 Schmidt, Das Heeresrecht der österreichisch-ungarischen Monarchie, str. 49, http://archive.org/stream/dasheeresrechtd00schmgoog/dasheeresrechtd00schmgoog_djvu.txt (5. 12. 2014)
- 25 Škofja Loka, Stara Loka, Zminec, Sora, Selca, Železniki, Sorica, Poljane, Trata (Gorenja vas), Javorje in Oselica.
- 26 Ustni vir: dr. France Štukl. Leta 1908 je posestvo Štemarje kupil Franc Dolenc, trgovec iz Stare Loke.
- 27 Nabori so si sledili: 15. 11. 1914: rojeni med 1878 in 1890 (potrjeni letniki 1887–1890 so odšli 16. 1. 1915, letniki 1884–1886 1. 2. 1915, rojeni 1878–1883 pa 15. 2.); 15. 2. in 16. 2. 1915: rojeni leta 1891 in 1895 (odšli 15. 3. 1915); 20. 3. 1915: rojeni leta 1896 (odšli 15. 4. 1915); 23. 4. 1915: rojeni med 1871 in 1877; 31. 5. in 1. 6. 1915: rojeni med 1878 in 1890 ter med 1892 in 1894; 2. 6. 1915: rojeni 1865–1872 in 1897; 12. 6. 1915: avgust 1915; 16. 11. 1915: rojeni med 1873–1877 in 1891, 1895–1896; 6. 12. 1915: letnikov 1872–1874 in 1896; 27. 12. 1915: naknadno prebiranje za letnike 1865–1897; 30. 12. 1915: rojeni leta 1897; 9. 2. 1916: 45.–50. leta, celo do 55. leta; 21. 2. 1916; novembra 1916 na naboru in 10. 1. 1917 odrinejo na fronto letniki 1872–1879; 12. 2. 1917: rojeni 1899; maj–junij 1917: ponovno letniki 1867–1893. O poznejših naborih na Škofjeloškem v virih ni več podatkov, kar pa ne pomeni, da jih ni bilo.

letom, in določili, da bodo tam vsi, ki so stari med 18. in 42. letom, v izrednih razmerah tudi starejši.²⁸ Novela vojnega zakona (imenovana tudi *črnovojna novela*) je stopila v veljavo tik pred vstopom Italije v vojno, 1. maja 1915. Kot je videti iz seznama naborov, so v Škofji Loki že dan po uveljavitvi zakonske novele *prebitali* nove letnike črnovojnikov. 2. junija sta bila k vojakom potrjena tudi dva kapucinska brata (eden že 31. maja), poleg njiju še dva hlapca.²⁹ Vzeli so tudi veliko učiteljev, predvsem iz Selške doline. Iz Škofje Loke je odšel Vinko Zahrastnik.³⁰

Januarja 1916 je bilo v avstrijskem delu monarhije slišati, da »*vojskovanje zahteva, da so vpoklicani črnovojniki do 55. leta*«. Službovali naj bi v zaledju, najdlje šest tednov nepretrgoma.³¹ Mobilizirali so tudi župane in občinske svetnike, duhovnike ter druge poklice, ki so bili pred tem prosti vojaščine.

O odhodih mož in fantov v vojsko so na Škofjeloškem največ pisali v župnijskih kronikah. Nekateri župniki so vodili natančne sezname vseh vpoklicanih, drugi le ranjenih in umrlih, tretji nobenih in so ranjence, ujete in umrle vojake sporadično omenjali v kronikah ali oznanilnih knjigah. Župnik v Retečah je vestno beležil odhode fantov in mož, tako da lahko predstavimo statistiko vpoklicev za to župnijo:

1914: 27. julij: 40 / avgust: 5 / 25. oktober: 5

1915: 5. januar: 3 / 16. februar: 2 / 15. marec: 5 / 15. april: 6 / 15. maj: 5 / 29. maj: 2 / 2. junij: 12 / 3. junij: 9 / 12. junij: 7 (delovna služba)
16. november: 4

1916: 11. maj: 2 / 3. november: 2

1917: 12. februar: 8 (roj. 1898–1899) / 11. april: 1 (roj. 1898)
neznano kdaj: 1 (roj. 1868).

Vseh vpoklicanih je bilo 119.

V žabniški župniji so imeli v začetku leta 1915 v vojski 55 mož.³² Vsaj dva od njih sta do tedaj že padla, česar pa doma še niso vedeli.

Iz Nove Oselice so julija 1916 poročali, da je iz njihove občine odšlo v vojno 70 mož in fantov, od teh jih je 8 padlo.³³ Malo pozneje so iz Stare Oselice poslali v isti časopis le splošno sporočilo, da se je »*tekom dveletne vojske /.../ tudi iz našega kraja s težkim srcem poslovilo večje število mož in fantov /.../*«, marsikdo od njih pa je tudi že padel.³⁴ Iz Stare Loke jih je ob prvi mobilizaciji odšlo 84, do pomladi 1915 že 125.³⁵ V štirih letih so pri Sv. Lenartu mobilizirali 107 faranov.

28 Črna vojska od 18.–50. leta, *Gorenjec*, 23. 4. 1915.

29 Kapucinska kronika, str. 71.

30 Učitelji – vojaki, *Učiteljski tovariš*, 7. 5. 1915.

31 Vpoklicanje črnovojnikov do 55. leta, *Gorenjec*, 29. 1. 1916.

32 Iz Žabnice pri Škofji Loki, *Domoljub*, 11. 2. 1915.

33 Iz Nove Oselice, *Domoljub*, 22. 7. 1916.

34 Stara Oselica, *Domoljub*, 14. 9. 1916.

35 Po vaseh so bile številke naslednje: Binkelj 3, Crngrob 3, Grenc 1, Križna Gora 9, Moškrin 1, Papirnica 3, Pevno 9, Planica 5, Sv. Duh 10, Stara Loka 24, Stari Dvor 10, Trnje 7, Vešter 12, Virlog



Franc Čadež (1881) iz Hotovlje je umrl v italijanskem ujetništvu, domnevno maja 1919. Služil je pri topništvu. (zasebna last)

Iz Stare Loke pa so februarja 1917 poročali, da so na naborih ponovno »vzeli zopet več delavnih fantov«. ³⁶ Iz časopisnih virov lahko ugotovimo tudi naslednje nabore: maja in junija 1917 so bili naknadni nabori za vse črnovojnike letnikov 1867–1871 oziroma tiste črnovojnike letnikov 1867–1893, ki na prejšnjih naborih iz kakršnega koli razloga niso bili potrjeni ali so bili oproščeni vojaške službe. ³⁷ V jeseni 1917 so prišli na vrsto vsi oproščeni do 37. leta starosti, ponovno so jih preverile vojaške komisije. Starejše letnike so zaposlili v državnih službah oziroma vojaškem in zasebnem gospodarstvu. ³⁸ Sredi januarja 1918 so na nabor poklicali letnik 1900, na bojišče so odšli 6. februarja 1918. ³⁹ Okvirno je bilo z obravnavanega območja v štirih vojnih letih vpoklicanih okrog 3150 mož in fantov. ⁴⁰

Bolj malo pa je napisanega o izmikanju naborom. Poleti 1915 je bilo v starološko kroniko zapisano,

da so na »Ljubniku dobili v neki jami skrivališče vojaških beguncev. Govorilo se je, da je bil tudi Tomaž Hafner iz Stare Loke med trogloditi.« ⁴¹ V drugih zapisih sodobnikov ne najdemo podobnih poročil.

10, Virmaše 18.

36 Stara Loka (okolica), *Domoljub*, 8. 2. 1917.

37 Nova prebiranja, *Domoljub*, 26. 4. 1917.

38 *Domoljub*, 6. 9. 1917.

39 *Domoljub*, 3. 1. in 24. 1. 1918.

40 18 % celotnega prebivalstva.

41 Kronika župnije Stara Loka.

Vojaške enote in bitke, v katerih so bili udeleženi vojaki z obravnavanega območja

*Pozdravljam Vas iz tega kraja,
kjer strel nas noč in dan obdaja.
Žvižganje krogel, grom topov
vsak dan za nas pozdrav je nov.*

*Pozdravljam ljube vse vaščane
in znance vse tja čez Poljane.
Pozdravljeni bodite vsi,
če tu za dom prelijem kri.*

(Pozdrav z bojišča, Franc Demšar z Malenskega vrha. Domoljub, 19. 8. 1915)

Tako kot večina slovenskih vojakov s Kranjskega so tudi Škofjeločani, Staroločani, Poljanci, Gorenjevaščani in drugi z obravnavanega območja služili večinoma v 17. pehotnem polku⁴² oziroma 27. domobranskem pehotnem polku.⁴³ V obeh enotah so služili tako redni vojaki kot rezervisti in tudi črnovojniki. 27. domobranski pešpolk se je marca 1917 preimenoval v 2. gorski strelski polk.⁴⁴ Po številčni zastopanosti vojakov s Škofjeloškega sledita 7. lovski bataljon,⁴⁵ ki je bil skoraj v celoti slovenski, in koroški 4. domobranski pešpolk. Nekaj posameznikov je bilo še v 27. črnovojniškem pehotnem polku,⁴⁶ v mariborskem 47. pehotnem polku, nekaj jih je bilo tudi v celjskem 87. pehotnem polku, v trdnjavskih topniških polkih in nekaterih drugih. Maks Šubic iz Poljan pa celo v podmornici U 6, ki je potonila 13. maja 1916. V seznamu izgub št. 462 (9. 9. 1916) je bil omenjen kot vojni ujetnik, med žrtvami ga ne najdemo.

Večinsko slovenski polki (7. lovski bataljon, 17. pehotni polk in 27. domobranski polk)⁴⁷ so odšli na vzhodno fronto, 27. črnovojniški pa na južno bojišče. Starejši črnovojniki so bili stražniki na mostovih in železnicah. Tudi pozneje je bilo veliko starejših letnikov dodeljenih delovnim službam, kjer pa niso bili nič bolj zaščiteni pred tegobami vojaškega življenja oziroma pred ranami in smrtjo kot njihovi soborci na fronti.

42 *Infanterie-Regiment Nr. 17* (skrajšano IR 17).

43 *Landwehr Infanterie-Regiment Nr. 27* (LIR 27).

44 *Gebirgsschützenregiment Nr. 2* (GSchR 2).

45 *Feldjägerbataillon Nr. 7* (FJB 7).

46 *Landsturm Infanterie-Regiment Nr. 27* (LstIR 27).

47 Tu so naštet le tisti, v katerih so se večinsko borili vojaki s Škofjeloškega, sicer pa so bili takšni še 87. pehotni polk, 26. domobranski polk, 20. lovski bataljon in 7. topniški polk. (Mušič, Ognjeni krst slovenskih fantov 1914, str. 85.)



Janez Krek (stoji) z Volče, roj. 1895, in njegov brat Anton. Janez je bil leta 1915 ranjen, najverjetneje na Doberdobo, pozneje pogrešan. Anton je bil prav tako na soškem bojišču, kjer je bil ranjen, a je vojno preživel. (zasebna last)

V Galiciji so doživeli svoj ognjeni krst 26. avgusta 1914.⁴⁸ Starološki župnik je pozneje opisal bojevanje IR 17: »... je bila velika bitka okoli Levova. Sovražna premoč je vrgla naše nazaj. Domači 17. pešpolk je imel silno veliko mrtvih in ranjenih. Ti so pripovedovali, da jih je železnični vlak pripeljal kar v sredo ognja. Na to so bili potisnjeni v neko močvirje, kjer jih je veliko našlo smrt.«⁴⁹

Tretji korpus avstro-ogrske vojske v katerega so spadale omenjene enote, je bil v Galiciji v prvem mesecu dobesedno razbit. Avstro-ogrske enote so bile poražene in so se morale umakniti vse do prelazov v Karpatih, kjer se je začela pozicijska vojna. Do konca leta 1914 so imeli vsi trije »slovenski« polki ogromne izgube, 27. domobranski polk je imel decembra le še 500 mož (od skoraj 4800 mož ob mobilizaciji⁵⁰), 17. pešpolk pa v začetku leta 1915 samo še 320.⁵¹ Velike izgube je imel tudi 7. lovski bataljon, aprila 1915 so njegovo 10. pohodno stotnijo izpopolnjevali na Vrhniki.⁵²

Vojake z obravnavanega območja lahko zasledimo v večini pomembnejših bitk, tako na vzhodnem kot na južnem (italijanskem) bojišču. V poznem poletju in jeseni 1914 so se bojevali v Galiciji in Karpatih, spomladi 1915 ob Dnestru. Glavnina 17. in 27. pehotnega polka je do septembra oziroma oktobra 1915 ostala v Galiciji, oba pa sta na soško fronto že maja poslala vsak po en pohodni bataljon. 17. pehotni polk se je do odhoda na tirolsko fronto, sredi marca 1916, kjer je ostal do junija 1918, boril na področju južnega Posočja (Doberdob, Sv. Mihael). 27. domobranski pešpolk je ves čas menjal položaje med srednjim Posočjem, koroško fronto, nekaj časa je bil tudi na

48 O tem več v Mušič, Ognjeni krst slovenskih fantov 1914.

49 Župnijska kronika Stara Loka.

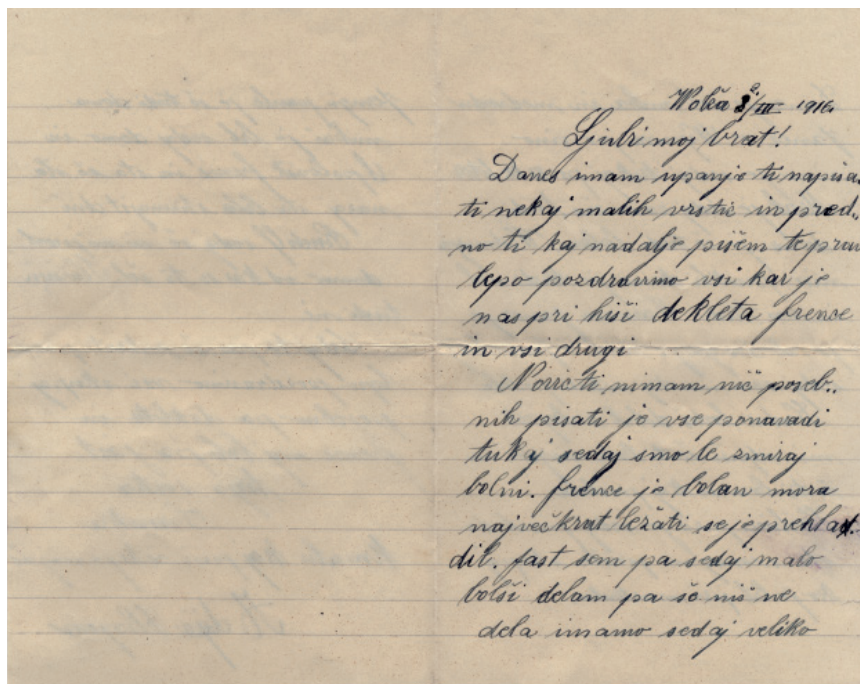
50 Gl. Pipan, Slovenci v avstro-ogrskih vojaških gorskih enotah pred in med prvo svetovno vojno.

51 Švajncer, »Kranjski Janez« – tudi naša zgodovina, str. 185.

52 Rant, Kranjski 7. lovski bataljon v bojih na soški in koroško-tirolski fronti, str. 76.

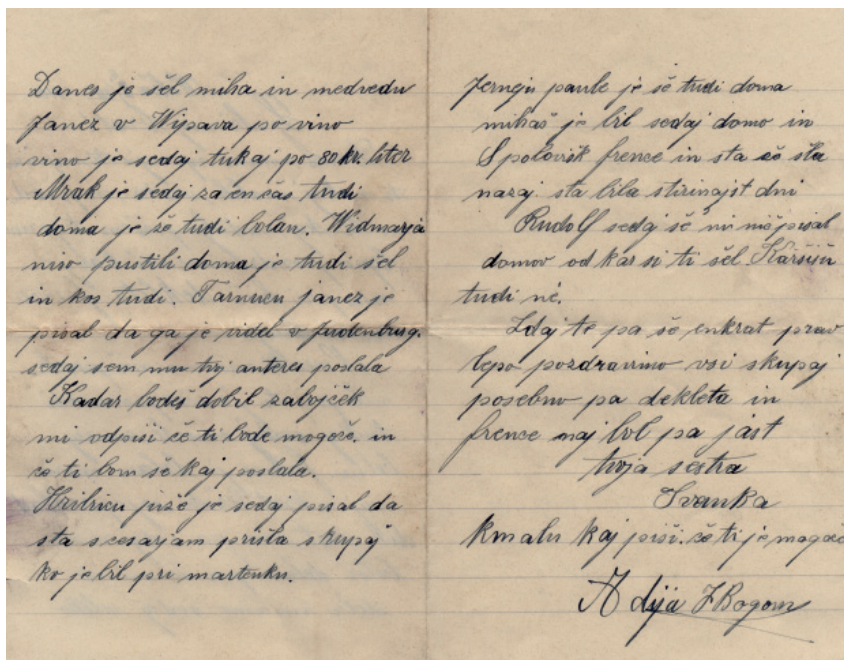
Tirolskem (Mt. Cengio, Mt. Pau). Vmes se je julija in avgusta 1916 znova boril v Galiciji, po vrnitvi ob Sočo pa je do konca vojne obvladoval položaje na Trnovski planoti in zahodnem robu komenskega Krasa. Po preboju fronte v oktobru 1917 je sledil Italijanom do Piave, kjer je dočakal konec vojne. 7. lovski bataljon (v njem je bilo kar 85 % Slovencev) je bil do pomladi 1915 v Galiciji, nato pa postopoma prestavljen na soško bojišče. Prva je prišla 10. pohodna stotnija, ki se je v prvi soški bitki bojevala na koti Gradišček (območje Doberdoba), kjer so padli najmanj štirje vojaki s Škofjeloškega. Pozneje se je 10. pohodna stotnija na bovškem območju združila z glavnino bataljona. Z Ravelnika se je premaknil na Rombon, kjer je na vrhu gore vztrajal do novembra 1915, nato pa v začetku decembra odšel na koroško fronto. Tam se je boril skupaj z 8. in 9. lovskim bataljonom (kombinirani lovski bataljon) in ostal vse do preboja italijanskih položajev. V bojih ob Piavi (Mt. di val Bello) je bil 7. lovski bataljon sredi junija 1918 spet močno zdesetkan.⁵³

Avstro-ogrske vojaške enote so se bojevale na vseh bojiščih, tudi na zahodnem in turškem. Tja so bile poslani topniške baterije, v njih so služili tudi slovenski topničarji.⁵⁴ V Galipoliju se je boril Peter Novak, rojen v Papirnici, ki je pred vojno živel v Šmartnem pod Šmarno goro. Bil je ujet in pozneje pogrešan.



53 Rant, Kranjski 7. lovski bataljon v bojih na soški in koroško-tirolski fronti, str. 76, 88-89.

54 Švajncer, *Vojna in vojaška zgodovina Slovencev*, str. 113.



Pismo Ivanke Kržišnik bratu Jožetu na fronto. Jože Kržišnik z Volče, roj. 1896, je padel 14. novembra 1917 na tirolski fronti. Bil je v 17. pehotnem polku. (zasebna last)

O tem, koliko je bilo Škofjeločanov v vojaških enotah avstro-ogrskih nasprotnikov, lahko le ugibamo. Med žrtvami vojne jih najdemo malo, npr. Viktorja Deisingerja in Ivana Gosarja, ki sta bila v srbski vojski.⁵⁵ Maks Jelovčan iz Murav (Javorje) je padel na Francoskem, po ne povsem verodostojnih virih v »francosko-ameriški vojski«. Brez dvoma so se številni ujetniki v Rusiji pridružili prostovoljskim enotam, ki so se organizirale v Odesi. Kako je bilo z našimi izseljenci v Ameriki, med katerimi jih je bilo zelo veliko tudi z obravnavanega območja? Je imel Ljudevit Pivko v svoji enoti, ki je bila ustanovljena potem, ko je septembra 1917 s tirolskega bojišča prebegnil na italijansko stran, tudi kakega vojaka z obravnavanega območja?

Obvestila o smrti

O uradni smrti so svojce obvestili iz vojaške enote, v kateri je vojak padel, oziroma bolnišnice, kjer je umrl. Ta naloga je navadno pripadla vojaškemu kurtu. Garnizijske in rezervne bolnišnice so imele posebno duhovno službo (*Militärseelsorge*), ki je prav tako opravljala to nalogo.

55 Več gl. Budna Kodrič, Vojaki s Škofjeloškega v prvi svetovni vojni, str. 374.

Od 12. avgusta 1914 so poročila o umrlih, ranjenih, bolnih in ujetih vojaki posredovali uradni *Seznami izgub (Verlustliste)*, ki jih je izdajalo vojno ministrstvo na Dunaju, tiskala pa dvorna in državna tiskarna. Dobivale so jih vse občine v monarhiji, prebivalcem so jih javno razobešale na vpogled.⁵⁶ Seznami pa so bili tudi vir informacij lokalnim časopisom. Ti so nato (vsaj na začetku vojne) obširneje poročali in predstavili umrle in pogrešane v povezavi z njihovo družino ter vlogo v domačem okolju. Pozneje, ko je bilo žrtev vedno več, so poročila postajala bolj skopa.

Z zbiranjem podatkov o ranjenih, padlih, umrlih in ujetih se je ukvarjala posebna delovna skupina (*Verlustlistengruppe*), in sicer s pomočjo avstrijskega in ogrskega Rdečega križa ter pa tudi RK sovražnih držav, ki so sporočale imena ujetnikov. Za dopolnjevanje informacij o vojaki so natisnili posebne dopisnice, s katerimi so prek *poizvedovalnega urada* RK povpraševali o bivališču, vrsti ranjenosti oziroma bolezni vojakov.

Na začetku je bilo v seznamih kar precej napak. Ujete in ranjene so pogosto razglasili za mrtve (dogajalo se je tudi obratno), kar dodatno kaže na kaotične razmere, ki so sledile začetnim velikim porazom avstro-ogrske armade na gališki in srbski fronti. Pozneje so seznamu prinašali nove informacije ter dopolnitve in popravke prejšnjih seznamov. Poleg seznamov izgub so obstajali še seznamu ranjenih in bolnih ter seznamu ujetih vojakov.

V prvih mesecih vojne je sorodnike zelo skrbelo, ker še niso dobili nobene pošte od vojakov. Pozneje se je izkazalo, da so ti sicer pisali, a zaradi zmešnjave na bojišču in v zaledju pošta do naslovnikov ni prihajala. Dogajalo se je tudi, da so pogrešane takrat pogosto razglasili za mrtve. Doma so jim že priredili zadušnice, kasneje so se ti vojaki začeli oglašati iz ujetništva ali zalednih bolnišnic. Tako ob koncu 1914 in na začetku 1915 lahko v časopisih beremo številne notice *o mrtvih, ki se oglašajo, o vstalih od mrtvih* ipd. Za sorodnike je bilo to pravi balzam na začetno nervozo in strah, češ da se nihče od vpoklicanih več ne vrne živ iz vojne.⁵⁷

Na Škofjeloškem so prva obvestila o padlih in umrlih dobili šele proti koncu jeseni 1914. V župniji Žabnica se je do pomladi iz ruskega ujetništva oglasilo 5 vojakov.⁵⁸ Tudi v druge župnije obravnavanega območja so se oglašali, tako npr. Janez Šubic iz Volake pri Trati (Gorenja vas), Matej Ziherl s Trate pri Škofji Loki ter Rudolf Ziherl iz Škofje Loke.⁵⁹

V reteški fari do začetka marca 1915 ni bilo še nobenega sporočila o padlih. Jeseni 1914 se je z gališke in srbske fronte vrnilo nekaj ranjencev, a je večina po okrevanju šla nazaj. Rane so bile različne, od strelnih do ozeblin in kužnih obolenj. Težje je bil ranjen Anton Bernard iz Zgornje Senice, ki so mu odrezali nogo. Oglasili so se tudi trije ujetniki, Franc Jenko in Anton Babnik iz Reteč ter Anton Štucin iz Gorenje vasi.⁶⁰

56 "Verlustlisten" aus dem Ersten Weltkrieg helfen Forschern.

57 *Domoljub*, 6. 8. 1914.

58 *Domoljub*, 1. 4. 1915.

59 *Domoljub*, 15. 4. 1915.

60 Župnijska kronika Reteče.

O ujetnikih, ki so bili doma pri Sv. Duhu, lahko v Domoljubu iz oktobra 1916 beremo: »Iz ruskega ujetništva se je oglasil Ivan Drakskobler, brat tukajšnje gostilničarke Francke Pintar. Piše, da se ž njim nahajajo še sledeči: Elčev Tone iz Pevna, Ortmanov Tone iz Virmaš, Mertanov s Trate, Teletar Francelj, Frankovec iz Gabrova, Žargar s Suhe, Bajželj iz Bitnja in več domačih. Bili so ujeti 13. avgusta 1916. Dopisnica je romala 42 dni. Za enkrat se nahajajo vsi v: Gharhanska gubernija, Kramatanska štacija, Rusija. – Zdravi so vsi. /.../«⁶¹ Pisal je tudi Janez Kalan s Križne Gore, ki so ga domači že imeli za mrtvega.⁶² Poleti 1917 se je *po dolgih 34 mesecih* oglasil Jurij Porenta, Mežnarjev iz Pevna, ki je bil v ujetništvu od prvih bitk v Galiciji.⁶³

Junija 1915 so časopisi poročali, da bo skupni osrednji poizvedovalni urad Rdečega križa na Dunaju slike in opise umrlih neznanih vojakov na ogled pošiljal na okrajna glavarstva in statutarna mesta. Prebivalce so prosili, da zanesljive ugotovitve s podatki pošiljajo neposredno centralnemu poizvedovalnemu uradu Rdečega križa na Dunaj.⁶⁴ Od septembra 1915 je poizvedovalni urad o vojnih ujetnikih z območja Kranjske deloval v Ljubljani, v stavbi II. državne gimnazije na Poljanah.⁶⁵

Padli, umrli, pogrešani

*Imeli smo fante kot hraste,
oj, tisoče fantov mladih;
začeli so šele živeti –
življenje kipelo je v njih!
V Galiciji širni, prostrani
zdaj našli svoj grob so prerani;
ob Drini, Adiži in Soči
počivajo mladci cvetoči,
po divjih karpatskih šumavah
in lepih galiških pristavah.*

(Imeli smo ..., avtor: Vide, Domoljub, 2. 8. 1917)

Na obravnavanem območju je bilo doslej poimensko ugotovljenih 633 v 1. svetovni vojni padlih in umrlih vojakov, kar pomeni skoraj 90 % vseh predvidenih padlih.⁶⁶ Podatki temeljijo na rojstnih matičnih knjigah, uradnih in neuradnih

61 Sv. Duh pri Stari Loki, *Domoljub*, 26. 10. 1916.

62 *Domoljub*, 9. 11. 1916.

63 *Domoljub*, 12. 7. 1917.

64 *Gorenjec*, 18. 6. 1915.

65 *Domoljub*, 23. 9. 1915.

66 Na podlagi dosedanjega vzorca padlih in umrlih je bilo ugotovljeno, da je v 1. svetovni vojni na

seznamih izgub, časopisnih virih, župnijskih kronikah, oznanilnih knjigah, spomenikih ipd. V bazo smo uvrstili vse, ki so se na tem območju rodili ali prebivali v času vojne (čeprav so bili mogoče pristojni v drugo občino).

Prve bitke na severni fronti (v Galiciji) so prinesle hude izgube 17. pehotnemu polku in 27. domobranskemu polku. Prvi padli v teh bitkah s Škofjeloškega so bili Jožef Pajer iz Škofje Loke, že omenjeni Franc Hafner z Godešiča, Andrej Krek s Šutne, Franc Porenta iz Žabnice in Andrej Kalan iz Vincarjev. Med številnimi ranjenimi so bili tudi Valentin Hafner iz Papirnice, dva Jožefa Ravniharja s Križne Gore, eden p. d. Kalanov, drugi Mlinarjev, Jakob Veber iz Crngroba, Janez Porenta in Franc Bernik iz Virmaš, Franc Jamnik iz Stare Loke, Matej Hribernik s Planice in Franc Štibelj iz Veštra.⁶⁷

V vseh bojih do konca leta 1914 je padlo oziroma umrlo najmanj 69 mož in fantov z obravnavanega območja. Za 46 Škofjeločanov imamo natančne podatke o času in kraju smrti ter enoti, v kateri so služili. Za drugo vojno leto je bilo evidentiranih 145 smrti, za leto 1916 – 104, 1917 – 107, 1918 – 71, po vojni umrlih oziroma razglašenih za mrtve pa 57. Za 80 doslej evidentiranih vojakov čas smrti ni znan.

Slovenskem v povprečju umrlo 20 % vpoklicanih oziroma 4 % celotnega prebivalstva, kar predstavlja med 700 in 800 oseb. Vpoklicanih je bilo 18 % prebivalcev.

67 Župnijska kronika Stara Loka.

A 201/18
Reg.-Nr. 2315/17
Nez 46/18

K. u. k. Militärkommando Graz
(Nachreferat) 20. April 1918
Bischofack
fisch Bellagen
Rubriken

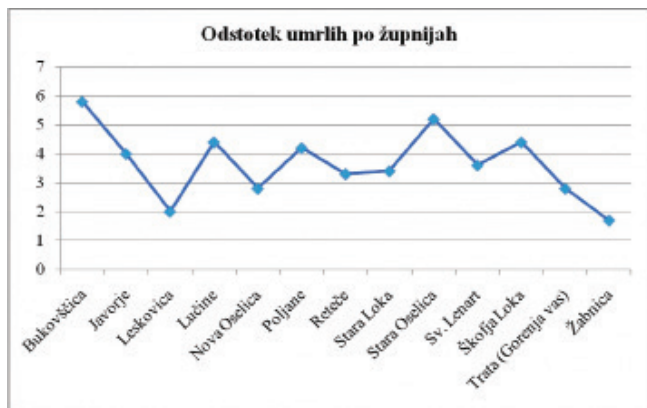
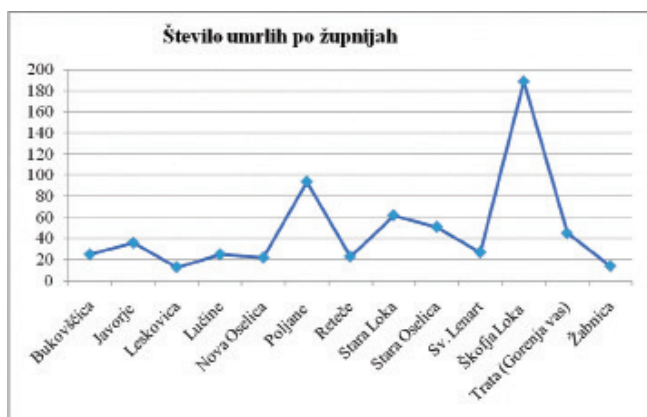
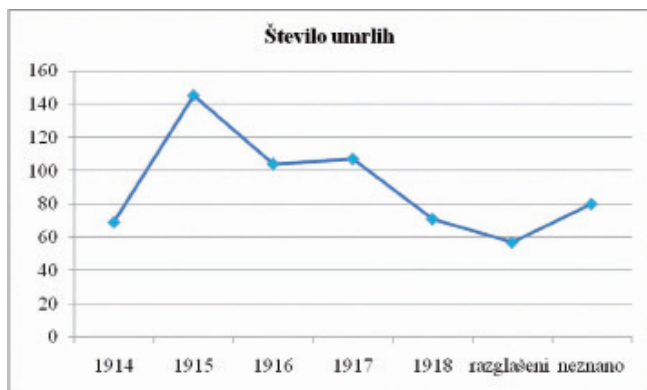
Todesfallanzeige.

Name *Oblak (Mayer) Matthias*
Charge *Sup. Inf.*
Truppenkörper *H. v. R. Inf. Reg. 17*
ist am *20. Nov. 1917* in (bei) *Grenzbühel*
H. v. R. Inf. (Papirnice) Schützen) Regent.
gefallen, im Feld (Reserve-)Spitale Nr. *10* gestorben. *23. Nov. 1917.*
Zuständigkeitsgemeinde *Trojan, Hainburg, Hain.*
Alter *1895*
Letzter Wohnort (Garnisonsort), bezw. letzter Wohnort vor der Einrückung zum aktiven Dienst *Belovcice S.*
Sonstige, für die Verlassenschaftsbehörde wichtige Daten, soweit sie bekannt sind oder ohne weitläufige Erhebungen festgestellt werden können (ob ledig, verheiratet oder verwitwet, Adresse der nächsten Verwandten, Testament und sonstige Dokumente, Geld und sonstige Effekten etc. etc.)
Vater: Franz Oblak, Belovcice S. Garn. Leutnant.
Gerührt eingetragene Geburtsortspunkte
in H. 3'38 wurden zur obigen Adresse gemeldet.

Beilagen.

Graz, am *19. / 10.* 1918 per Leiter des Nachlassreferates
An das *H. v. R.* Bezirksgericht
in *Bischofack*
Hain.

Obvestilo o smrti vojaka Matevža Oblaka (1895) iz Gorenje vasi, ki je umrl novembra 1917 v Innsbrucku zaradi zastrupitve krvi. Bil je vojak 17. pehotnega polka. (hrani: ZAL, Enota v Škofji Loki)



Največ vojakov je padlo na bojiščih (321), od teh večina na italijanskem oziroma soškem – 169, 145 pa na severnem bojišču. Na jugovzhodnem bojišču (Srbija, Romunija) je padlo 11 vojakov s Škofjeloškega. V bolnišnicah v zaledju je umrlo 149 ranjencev in bolnikov, v času dopustov ali za posledicami ran in bolezni je doma umrlo 5 vojakov, eden je bil kot vodja upora v Judenburgu kaznovan z ustrelitvijo,⁶⁸ v ruskem in italijanskem ujetništvu je umrlo 39 vojakov, ob koncu vojne je bilo 29 pogrešanih. Za 89 ni podatkov o kraju oziroma vzroku smrti.

Med uporniki je bil mogoče tudi Jakob Oblak iz Zadobja, ki je umrl 28. oktobra 1918, v bolnišnici v Codroipu. Nekaj dni pred tem se je tam uprl 2. gorski strelski polk, šest vojakov je bilo ubitih, okrog 25 pa ranjenih in prav mogoče je, da je bil med njimi tudi Oblak.⁶⁹

Po župnijah rojstva oziroma bivanja so bile izgube naslednje: Bukovščica 25, Javorje 36, Leskovicica 13, Lučine 25, Nova Oselica 22, Poljane 94, Reteče 23, Stara

68 Anton Hafner, p. d. Vincencov z Godešiča.

69 Gl. Švajncer, *Vojna in vojaška zgodovina*, str. 121.

Loka 62, Stara Oselica 51, Sv. Lenart 27, Škofja Loka 189, Trata (Gorenja vas) 45. Žabnica 14; in v krajih, ki gravitirajo k Škofji Loki, v župniji Sora: Draga 2, Gosteče 2, Pungert 3.

VIRI:

Arhivski viri:

Župnijska kronika Stara Oselica

Župnijska kronika Stara Loka

Župnijska kronika Reteče

Župnijska kronika Sv. Lenart

Župnijska kronika Žabnica

Kapucinska kronika

Časopisni viri:

Domoljub 1914–1918

Gorenjec 1914–1915

Učiteljski tovariš 1915

Slovenski gospodar 1915

LITERATURA:

Budna Kodrič, Nataša: Vojaki s Škofjeloškega v prvi svetovni vojni. V: *Loški razgledi* 46, Škofja Loka : Muzejsko društvo, 1999, str. 367–382.

Mušič, Jurij: Ognjeni krst slovenskih fantov 1914 : (Ob petdesetletnici). V: *Kronika, časopis za slovensko krajevno zgodovino* 13, Ljubljana : Zgodovinsko društvo za Slovenijo 1965, št. 2, str. 84–93.

Pipan, David Erik: Slovenci v avstro-ogrskih vojaških gorskih enotah pred in med prvo svetovno vojno, <http://www.zvgs.si/libs/download.php?file=/f12d33fbc1734ba3dcdbafd-d74a7665>).

Rant, Andrej: Kranjski 7. lovski bataljon v bojih na soški in koroško-tirolski fronti. V: *Loški razgledi* 44, Škofja Loka : Muzejsko društvo, 1997, str. 75–90.

Schmidt, Ferdinand: Das Heeresrecht der österreichisch-ungarischen Monarchie, Wien -Leipzig, 1908, http://archive.org/stream/dasheeresrechtd00schmgoog/dasheeresrechtd-00schmgoog_djvu.txt%20.

Stegar, Rok: *Slovenci in vojska, 1867–1914 : slovenski odnos do vojaških vprašanj od uvedbe dualizma do začetka 1. svetovne vojne*. Ljubljana : Oddelek za zgodovino Filozofske fakultete, 2004.

Švajncer, Janez J.: »Kranjski Janezi« – tudi naša zgodovina. V: Capuder, Karol: *Zgodovina c. in kr. pešpolka št. 17*. Ljubljana : Karantanija 2005, str. 180–187.

Švajncer, Janez J.: *Vojna in vojaška zgodovina Slovencev*. Ljubljana : Prešernova družba, 1992.

»Verlustlisten« aus dem Ersten Weltkrieg helfen Forschern. V: *Salzburger Nachrichten*, 20. 8. 2014 (<http://www.salzburg.com/nachrichten/spezial/1914/sn/artikel/verlustlisten-aus-dem-ersten-weltkrieg-helfen-forschern-117910/>).

Summary

Fatalities among soldiers from Škofja Loka and the Poljana Valley during the First World War

The contribution is a continuation of an article on soldiers from Škofja Loka area which was published in Loški Razgledi in 1999. In contrast with then, this time we deal only with the area of Škofja Loka and immediate vicinity and the Poljana Valley up to Žire. According to the 1910 census, this region had around 17,000 inhabitants, divided among 14 parishes or 11 municipalities. In terms of the findings to date, it can be estimated that around 3,000 soldiers from this area were mobilised during the First World War, of which around 700 fell or died in war or because of its consequences.

The sample that we have succeeded in collecting to date (with the aid of data from monuments, from registers of births, chronicles, archive and newspaper sources, military records (Verlustlisten), oral sources etc.), extends to 633 names. The database includes name and surname, birth data (place and date), death (similarly place and date) and military unit in which they were serving at the time of death. Immediately at the start of the war, approximately a quarter of all soldiers who took part in the war from the Škofjs Loka area were mobilised. Call-ups were most frequent in 1915 and 1916. In 1917 and 1918, they selected from among conscripts had been rejected or excused during previous years. In the last year of the war, they even mobilised those born in 1900.

Soldiers from the area in question for the most part fought in the 17th Infantry Regiment, the 27th Home Defence Regiment (in March 1917 reorganised into the 2nd Mountain Rifle Regiment) or the 7th Ranger Battalion. They also served in other units and branches of the army. Individuals fought on the Western Front and even in Gallipoli. Most died on the battlefield, followed by those who died in hospitals in the hinterland and in third place those who died in captivity; we do not have data about the place or cause of death of around 14%. The best known soldier from the Škofja Loka area is certainly Anton Hafner, one of the leaders of the mutiny of the 17th Infantry Regiment in Judenburg, who was condemned to death by military court martial after suppression of the mutiny, on 16th May 1918, and immediately shot.